

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ સમક્ષ
સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૮૨૫૫/૨૦૧૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એન.વી.અંજરીયા

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?	હા
૨	રિપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા ઈચ્છે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગેનો કાયદાનો કોઈ મહત્વનો પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	ના

=====

હરિન્દ્ર રત્નશંકર પાંડેઅરજદાર (ઓ)

વિરુદ્ધ

સભ્ય સચિવ અને ૧ અન્યપ્રતિવાદી (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧ વતી એચ. એન. સેવક, એડવોકેટ
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ વતી શાશ્વત યુ. શુક્લા, એડવોકેટ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તી એન.વી.અંજારીયા

તારીખ:૨૬/૧૨/૨૦૧૬

સી.એ.વી. જજમેન્ટ

હાલની અરજી દાખલ કરીને અરજદાર સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ વિરુદ્ધ તેમને બી.ઇ. મિકેનિકલના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેના તેમના કેસને ધ્યાનમાં લેવાનો નિર્દેશ માંગે છે. અરજદાર સદર અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે પાત્ર છે તેવું જાહેર કરવા માટે અરજ કરેલ છે.

૨. પક્ષકારોની શ્રેણીમાં બીજા સામાવાળા એ કોલેજ છે જ્યાં અરજદાર પ્રવેશ મેળવવા માંગે છે. પ્રથમ સામાવાળા એ ગુજરાત પ્રોફેશનલ ટેકનિકલ એજ્યુકેશનલ કોલેજીસ ઓર ઇન્સ્ટિટ્યુશન્સ (રેગ્યુલેશન ઓફ એડમિશન એન્ડ ફિક્સેશન ઓફ ફીસ) એક્ટ, ૨૦૦૭ હેઠળ રચાયેલ એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સીસ છે અને તે બેચલર ઓફ એન્જિનિયરિંગ કોર્સ અને અન્ય

વ્યવસાયિક અભ્યાસક્રમો માટે પ્રવેશ તેમજ ફી નક્કી કરવાની કાર્યપદ્ધતિનું નિયમન કરે છે. રાજ્ય સરકાર દ્વારા બેચલર ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી (રિગ્યુલેશન ઓફ એડમિશન એન્ડ પેમેન્ટ ઓફ ફીસ) રૂલ્સ, ૨૦૧૩ તરીકે ઓળખાતા નિયમો ઘડવામાં આવ્યા છે.

૩. અરજદારે શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ માં વડોદરાની એક ગ્રીન વેલી હાઈસ્કૂલમાંથી એચ.એસ.સી. ની લાયકાત પરીક્ષા પાસ કરી હતી અને તેઓ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા ઇચ્છુક હતા. અરજીમાં એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે તેમણે કુલ વિષયોમાં ૫૨.૬% ગુણ મેળવ્યા હતા. થિયરીના વિષયોમાં, જે માત્ર પ્રવેશના હેતુ માટે જ ગણતરીમાં લેવાય છે, તેમાં તેઓ ૪૪.૬૭% ગુણ મેળવી શક્યા હતા. સંબંધિત શૈક્ષણિક વર્ષ માટે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલી પ્રવેશ પ્રક્રિયા મુજબ, જ્યાં સુધી મેનેજમેન્ટ ક્વોટાની બેઠકોનો સંબંધ છે, જેમાં અરજદાર પ્રવેશ મેળવવા માંગતા હતા, એવું નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું હતું કે લઘુત્તમ જરૂરી ગુણ મેળવનારા અને પ્રથમ સામાવાળા દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલી મેરિટ-ચાદીમાં જેમનાં નામ સામેલ હોય, તેમને પ્રવેશ આપવા માટે પાત્ર ગણવામાં આવશે.

૩.૧ ઉપરોક્ત નિયમોના નિયમ ૫ માં પ્રવેશ માટેની લાયકાત અંગેની જોગવાઈ છે. એવું પ્રદાન કરવામાં આવ્યું છે કે પ્રવેશના હેતુ માટે, ઉમેદવારે લાયકાત પરીક્ષા-અરજદારના કિસ્સામાં એચ.એસ.સી. ની પરીક્ષા-ઓલ ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ ફોર ટેકનિકલ એજ્યુકેશન (એ.આઈ.સી.ટી.ઈ.) દ્વારા સમયાંતરે

નિર્ધારિત વિષયોમાં ગુણની ટકાવારીના લઘુત્તમ પાત્રતા માપદંડ સાથે પાસ કરેલી હોવી જોઈએ. "ઓલ ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ ફોર ટેકનિકલ એજ્યુકેશન-એપ્રૂવલ પ્રોસેસ હેન્ડબુક (૨૦૧૬-૧૭)" શીર્ષકવાળી એ.આઇ.સી.ટી.ઇ. ની હેન્ડબુકમાં, જેને ઓલ ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ ફોર ટેકનિકલ એજ્યુકેશન એક્ટ, ૧૯૮૭ ની જોગવાઈઓ હેઠળ કાનૂની દસ્તાવેજ માનવામાં આવે છે, જેની નકલ અરજીના રેકૉર્ડ પર છે, તેમાં અન્ય બાબતોની સાથે એવું નિર્ધારિત છે કે અન્ડર ગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી પ્રોગ્રામ એવા ચાર વર્ષના સમયગાળાના કુલ ટાઈમ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી પ્રોગ્રામ માટે, ભૌતિકશાસ્ત્ર અને ગણિતના ફરજિયાત વિષયો સાથે રસાયણશાસ્ત્ર, બાયો-ટેકનોલોજી, જીવવિજ્ઞાન અથવા ટેકનિકલ વોકેશનલ વિષય પૈકીના કોઈ એક વિષય સાથે ૧૦+૨ ની પરીક્ષા પાસ કરેલી હોવી જરૂરી છે. જ્યાં સુધી લઘુત્તમ ગુણનો સંબંધ છે, ત્યાં આ મુજબ પ્રદાન કરવામાં આવ્યું છે,

"ઉપરોક્ત વિષયોમાં એકંદરે ઓછામાં ઓછા ૪૫% ગુણ (અનામત વર્ગના ઉમેદવારના કિસ્સામાં ૪૦%) મેળવેલ હોવા જોઈએ"

૩.૨ પ્રથમ સામાવાળા કમિટીએ પ્રવેશ પ્રક્રિયાની જાહેરાત કરતું તારીખ ૧૯.૦૫.૨૦૧૬ નું અખબારોમાં જાહેરનામું બહાર પાડ્યું હતું જેમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે લઘુત્તમ લાયકાતના ગુણના ઉપરોક્ત માપદંડ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યા હતા. ઓપન કેટેગરી માટેના એન્જિનિયરિંગના અભ્યાસક્રમોમાં, નોંધ્યા મુજબ, ઓછામાં ઓછા ૪૫% ની જરૂરિયાત હતી જે ૩૦૦ ગુણમાંથી ૧૩૫ ગુણ

બરાબર હતી. અરજદારે ૧૩૪ ગુણ મેળવ્યા હતા જે ૪૪.૬૭% બરાબર હતા. એવું જણાય છે કે તેમની અરજી ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હતી અને પ્રથમ સામાવાળા કમિટીએ અરજીની ચકાસણી કર્યા પછી અરજદારને એન્જિનિયરિંગ કોર્સ માટે અપાત્ર જાહેર કર્યા હતા કારણ કે અરજદારે લઘુત્તમ લાયકાતના ગુણ મેળવ્યા ન હતા. તેથી, તારીખ ૧૫.૦૬.૨૦૧૬ ના અપાત્ર ઉમેદવારોની યાદીમાં અરજદારનું નામ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું હતું. એવું જણાય છે કે બીજા સામાવાળા કોલેજે તારીખ ૧૩.૦૮.૨૦૧૬ ના રોજ પ્રવેશ યાદીમાં અરજદારને એન્ટ્રી આપી હતી. ત્યારબાદ આ યાદી કોલેજ દ્વારા તારીખ ૧૪.૧૦.૨૦૧૬ ના રોજ એડમિશન કમિટીને સુપરત કરવામાં આવી હતી. આ પ્રવેશ યોગ્ય જણાયો ન હતો અને અરજદાર-વિદ્યાર્થીને ફી પરત લેવા માટે બોલાવવામાં આવ્યા હતા.

૪. અરજદારના વકીલ શ્રી એચ.એન. સેવકની એ દલીલ ભાગ્યે જ સ્વીકારી શકાય કે મેનેજમેન્ટ ક્વોટામાં પ્રવેશ મેળવનારા ઉમેદવારોની યાદી બીજા સામાવાળા-કોલેજ દ્વારા સુપરત કરવામાં આવી હોવાથી અને તેમાં અરજદારનું નામ હોવાથી, એડમિશન કમિટી અરજદારને ગેરલાયક ઠેરવી શકે નહીં. તેમાં કોઈ શંકા નથી કે પ્રવેશની પાત્રતા અંગે અંતિમ નિર્ણય લેવાની સત્તા પ્રથમ સામાવાળા-એડમિશન કમિટીની હતી. પ્રથમ સામાવાળા વતી દાખલ કરવામાં આવેલા એફિડેવિટ-ઈન-રિપ્લાય પરથી સ્પષ્ટ થતા વલણ મુજબ, અરજદારે ૩૦૦ માંથી ૧૩૪ ગુણ મેળવ્યા હતા જ્યારે એન્જિનિયરિંગ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે લઘુત્તમ ૧૩૫ ગુણની જરૂર હતી.

જ.૧ પ્રથમ સામાવાળા વતી દાખલ કરવામાં આવેલા વધુ સોગંદનામામાં સ્પષ્ટ કરતા એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે લાયકાત પરીક્ષામાં ૩૦૦ માંથી ૧૩૪ ગુણ ધરાવતા પાંચ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ જોવા મળ્યા હતા જેઓ ઓપન કેટેગરીમાં સ્પર્ધા કરી રહ્યા હતા, અને તેમને પણ તારીખ ૧૫.૦૬.૨૦૧૬ ના રોજ અન્ય વિદ્યાર્થીઓ સાથે ગેરલાયક જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. પ્રથમ સામાવાળાનો આ કેસ સ્વીકારવા લાયક હતો કે પ્રથમ સામાવાળા વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવાની ક્વાયત હાથ ધરતી વખતે, તેમાં તારીખ ૧૮.૦૫.૨૦૧૬ ના વધુ સુધારાઓ સાથે તારીખ ૩૦.૦૪.૨૦૧૩ ના જાહેરનામાના નિયમ ૧૯ માં નિર્ધારિત માર્ગદર્શિકાઓ. પ્રથમ સામાવાળાના જણાવ્યા મુજબ, ૩૦૦ ગુણમાંથી ૧૩૪ ગુણ મેળવવા એ અરજદારને અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે પાત્ર બનાવવાના લઘુત્તમ પાત્રતા માપદંડને સંતોષતું ન હતું.

જ.૨ અરજદારના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે ઉપરોક્ત હોવા છતાં, અરજદારે ૪૪.૬૭% ગુણ મેળવ્યા હતા અને તેમના ૪૪.૬૭% ગુણને રાઉન્ડ ઓફ કરીને ૪૫% કરવા જરૂરી હતા. તેમની રજૂઆત મુજબ, અરજદારને લાયકાત પ્રદાન કરવા માટે ૪૪.૬૭% ગુણને ૪૫% ની સમકક્ષ ગણવા જરૂરી હતા. વિદ્વાન વકીલે ભારપૂર્વક આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના વીરેનભાઈ વિરુદ્ધ બી.એડ. સેન્ટ્રલાઈઝડ એડમિશન કમિટી, સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલેશન નં. ૮૬૦૬/૨૦૦૯ કે જેનો ચુકાદો તારીખ ૦૩.૧૨.૨૦૦૯ ના રોજ આવ્યો હતો, તે નિર્ણયનો આધાર લીધો હતો. તે કેસમાં, ડિવિઝન બેન્ચે આ કોર્ટના પટેલ

અમિતાબેન અમૃતલાલ વિરુદ્ધ હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૫૮૫૪/૨૦૦૮ કે જેનો ચુકાદો તારીખ ૧૪.૦૭.૨૦૦૮ ના રોજ આવ્યો હતો તેના બીજા નિર્ણયનો સંદર્ભ આપ્યો હતો અને તેના પર આધાર રાખ્યો હતો, અને વધુમાં તેના પર આધાર રાખવા માટે, સ્ટેટ ઓફ યુ.પી. વિરુદ્ધ પવન કુમાર તિવારી [(૨૦૦૫) ૨ એસ.સી.સી. ૧૦] ના સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયને ધ્યાનમાં લઈને, ફરિયાદ ૭ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું.

"અમને હાઈકોર્ટ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલા બેમાંથી કોઈપણ તર્કમાં કોઈ ખામી જણાતી નથી. તર્ક અને સામાન્ય સમજ પર આધારિત રાઉન્ડિંગ ઓફનો નિયમ એ છે કે: જો ભાગ અડધો કે તેથી વધુ હોય, તો તેનું મૂલ્ય વધારીને એક કરવામાં આવશે અને જો ભાગ અડધાથી ઓછો હોય તો તેના મૂલ્યની અવગણના કરવામાં આવશે. ૪૬.૫૦ ને રાઉન્ડ ઓફ કરીને ૪૭ કરવા જોઈતા હતા અને ૪૬ નહીં જેવું કરવામાં આવ્યું છે. જો ૪૭ ઉમેદવારોને સામાન્ય કેટેગરીમાં પસંદગી માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા હોત, તો સામાવાળાને પસંદ કરાયેલા ગુણવત્તાવાળા ઉમેદવારોની યાદીમાં ચોક્કસ સ્થાન મળ્યું હોત અને તેથી તેઓ નિમણૂક માટે હકદાર છે." (ફરિયાદ ૭)

૫. ડિવિઝન બેન્ચના ભાનુશાલી પાર્થ બિપિનભાઈ વિરુદ્ધ એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ મેડિકલ એજ્યુકેશન, સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૩૫૮૪/૨૦૧૧ ના તારીખ ૦૭.૧૦.૨૦૧૧ ના રોજ આપેલા પાછળના ચુકાદાને ધ્યાનમાં લેતા ઉપરોક્ત કાયદો હવે સારો કાયદો રહી શકે નહીં.

ભાનુશાલી પાર્થ નિપિનભાઈ (ઉપર મુજબ) માં, સદર અરજદાર દ્વારા પવન કુમાર તિવારી (ઉપર મુજબ) પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો અને ડિવિઝન બેન્ચે સદર નિર્ણયને ધ્યાનમાં લીધો હતો. નોંધનીય રીતે, મૃદુલ ધર (સગીર) વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા [(૨૦૦૫) ૨ એસ.સી.સી. ૬૫] ના સુપ્રીમ કોર્ટના અન્ય નિર્ણયને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો. ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ અન્ય હાઈકોર્ટના અન્ય નિર્ણયો.

પ.૧ ભાનુશાલી પાર્થ (ઉપર મુજબ) એ આ મુદ્દા પરના નિર્ણયોનો સર્વે કર્યો અને આ રીતે ઠરાવ્યું,

"સમગ્ર મુદ્દાને વિગતવાર ધ્યાનમાં લીધા પછી અને સર્વોચ્ચ અદાલત અને અન્ય હાઈકોર્ટના સત્તાવાર ચુકાદાઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમારું માનવું છે કે અરજદાર કોઈ રાહત માટે હકદાર નથી.

જ્યારે વૈધાનિક નિયમો દ્વારા પાત્રતા માપદંડ નક્કી કરવામાં આવ્યા હોય જે મેળવવાના લઘુત્તમ ગુણ પર ભાર મૂકે છે, ત્યારે આવા કિસ્સામાં, 'રાઉન્ડિંગ ઓફ' નો પ્રશ્ન ઉભો થઈ શકે નહીં. અમે ઠરાવીએ છીએ કે નિયમોમાં એવી કોઈ સત્તા પૂરી પાડવામાં આવી નથી જે ઉમેદવારને લઘુત્તમ જરૂરિયાત સુધી લાવવા માટે આવા કોઈ રાઉન્ડિંગ ઓફ અથવા ગ્રેસ માર્ક્સ આપવાની મંજૂરી આપતી હોય. નિયમો વૈધાનિક પ્રકૃતિના છે અને રાઉન્ડિંગ અથવા છૂટછાટનો લાભ આપવા માટે સદર વૈધાનિક નિયમોમાં કેટલાક શબ્દો ઉમેરીને આવા નિયમોમાં કોઈ પાતળાપણું કે સુધારો કરવાની પરવાનગી નથી અથવા શક્ય નથી."

પ.૨ અમિતાબેન અમૃતલાલ (ઉપર મુજબ) માં ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય અંગે, ભાનુશાલી પાર્થ (ઉપર મુજબ) માં બેન્ચે નોંધ્યું હતું કે અમિતાબેનના

(ઉપર મુજબ) કેસમાં, અરજદાર પ્રવેશ મેળવ્યા પછી બી.એડ. ની પરીક્ષામાં પણ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા, તેથી ડિવિઝન બેન્ચે ઠરાવ્યું હતું કે વાંધો અને મુદ્દો શૈક્ષણિક બની ગયો હતો, તેથી ડિવિઝન બેન્ચે અરજદારને ખતેલ ન પહોંચાડવાનું યોગ્ય માન્યું. ભાનુશાલી પાર્થ (ઉપર મુજબ) માં ડિવિઝન બેન્ચે એ દલીલને નકારી કાઢી કે મેનેજમેન્ટ ક્વોટામાં ખાલી જગ્યા હતી, તેથી ખાલી જગ્યાની તે એકમાત્ર વિચારણા પર, વિદ્યાર્થીને રાઉન્ડિંગ-ઓફનો લાભ આપીને પ્રવેશ આપવો જોઈએ.

૬. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવો નિર્ણયક પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો કે વીરેનભાઈ જયંતીભાઈ જાની (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયને અનુસરવો જરૂરી હતો અને સદર નિર્ણયના આધારે અરજદારને રાઉન્ડિંગ-ઓફનો લાભ આપવો જોઈતો હતો. દલીલ એવી હતી કે ભાનુશાલી પાર્થ (ઉપર મુજબ) માં ડિવિઝન બેન્ચે મૃદુલ ધર (ઉપર મુજબ) ના સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાનમાં લીધો હતો અને તેના પર આધાર રાખ્યો હતો, જ્યારે વીરેનભાઈ જયંતીભાઈ જાની (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયમાં પવન કુમાર તિવારી (ઉપર મુજબ) ના સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જોકે બંને નિર્ણયો સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવ્યા હતા, પવન કુમાર તિવારી (ઉપર મુજબ) નો નિર્ણય સુપ્રીમ કોર્ટની ત્રણ ન્યાયાધીશોની બેન્ચ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો જ્યારે મૃદુલ ધર (ઉપર મુજબ) નો નિર્ણય બે ન્યાયાધીશોની બેન્ચ બેન્ચનો હતો. એવા તર્ક પર એવો

દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે આ કોર્ટે મૃદુલ ધર (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયને બદલે, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના બે ન્યાયાધીશોના નિર્ણયને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો અને તેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, તેની જગ્યાએ જયંતીભાઈ જાની (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયને અનુસરવો પડશે જેમાં સુપ્રીમ કોર્ટના ત્રણ ન્યાયાધીશોની બેન્ચના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો.

૬.૧ વિદ્વાન વકીલ ઉપરોક્ત રજૂઆત દ્વારા એ જણાવવા માંગતા હતા કે તેમણે આપેલા ઉપરોક્ત કારણસર, જયંતીભાઈ જાની (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયને ઉચ્ચ સ્તરની બંધનકર્તા અસર સાથે ગણવામાં આવવો જરૂરી છે. આ એક નવીન રજૂઆત હતી જે પૂર્વ-નિર્ણયના કાયદા માટે અજાણી હતી. એ દલીલ સ્વીકારી શકાય નહીં કે સિંગલ જજ ડિવિઝન બેન્ચના એવા ચુકાદાથી બંધાયેલા હશે જેમાં ત્રણ ન્યાયાધીશો દ્વારા આપવામાં આવેલો સુપ્રીમ કોર્ટનો ચોક્કસ નિર્ણય હોય, તેના વિરુદ્ધમાં વિપરીત મત લેનાર ડિવિઝન બેન્ચના પાછળના ચુકાદાની સરખામણીએ જે, પરંતુ, બે ન્યાયાધીશોની બેન્ચના સુપ્રીમ કોર્ટના અન્ય નિર્ણયના આધારે હતો. પૂર્વ-નિર્ણયના સિદ્ધાંતને લાગુ કરતી વખતે આવો ભેદ જાળવવામાં આવતો નથી અને તે ટકાઉ નથી. જ્યારે અન્ય ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાની સરખામણીએ ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાના બંધનકર્તા મૂલ્યને ધ્યાનમાં લેવાનું હોય, ખાસ કરીને સિંગલ જજની બેન્ચ દ્વારા, ત્યારે તેનો નિર્ણય બે ડિવિઝન બેન્ચો દ્વારા અનુક્રમે આધાર રાખવામાં આવેલા સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયોની સંખ્યાબળના માપદંડના આધારે કરી શકાય નહીં. પૂર્વ-નિર્ણયના

કાયદાના ક્ષેત્રમાં એવી કોઈ દલીલ નથી કે ડિવિઝન બેન્ચ કે જેણે ન્યાયાધીશોની મોટી સંખ્યાબળ સાથેના સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો, તે સિંગલ જજ માટે બંધનકર્તા છે, જોકે સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખનાર ડિવિઝન બેન્ચનો ત્યારપછીનો ચુકાદો વિપરીત મત લે છે પરંતુ તે કિસ્સામાં સુપ્રીમ કોર્ટનો નિર્ણય ઓછી સંખ્યાબળવાળો હતો.

૬.૨ ભાનુશાલી પાર્થ (ઉપર મુજબ) નો નિર્ણય માત્ર સમયની દૃષ્ટિએ ડિવિઝન બેન્ચનો પાછળનો અને અનુગામી નિર્ણય ન હતો, જેમાં ડિવિઝન બેન્ચે પવન કુમાર તિવારી (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયને ધ્યાનમાં લીધો હતો અને તેને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને મૃદુલ ધર (ઉપર મુજબ) માં સુપ્રીમ કોર્ટના અન્ય નિર્ણય પર આધાર રાખીને, જયંતીભાઈ જાની (ઉપર મુજબ) માં ડિવિઝન બેન્ચના અગાઉના નિર્ણયથી વિપરીત મત લીધો હતો. આ સમય પછીનો ડિવિઝન બેન્ચનો ચુકાદો છે જેને અનુસરવો જરૂરી છે. જ્યાં સુધી સિંગલ જજનો સંબંધ છે, બંધનકર્તા નિર્ણય પછીનો હશે, એટલે કે ભાનુશાલી પાર્થ (ઉપર મુજબ) માં.

૬.૩ આ એક નિષ્કપટ દલીલ હતી કે સિંગલ જજ બેન્ચે ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા અનુક્રમે આધાર રાખવામાં આવેલા સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયમાં ન્યાયાધીશોની સંખ્યાબળના આધારે બે ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાઓની બંધનકર્તા પ્રકૃતિના અંશનું વજન કરવું જોઈએ અને જેણે મોટી સંખ્યાબળવાળા સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો તેને બીજા કરતા પ્રાધાન્ય આપવું જોઈએ.

૭. ઉપરોક્ત ચર્ચા અને કારણોસર, હાલની અરજી કાઢી નાખવા પાત્ર છે.
તદનુસાર તેને કાઢી નાખવામાં આવે છે. નોટિસ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ એન.વી. અંજારિયા)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.